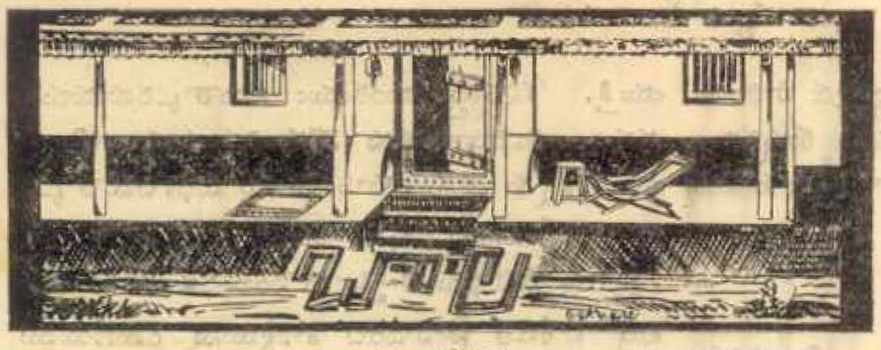

[నాటిక]

శ్రీ మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి

శంకరం – అల్లుడు; పున్నమ్మ – అత్త; శరభ్మ – మామ;
రత్నం – బావమరది; బాల – కూతురు.

[పూర్వకాలపుభవంతి. గుమ్మానికి రెండుపక్కలా, సమపాళం ఎత్తున విశాలమైన గచ్చుఅరుగులు, ఎడమ అరుగుమీద చిరిచాప, కుడి అరుగుమీద కేన్వాస్‌పడకకుర్చీ, ఒక చిన్న స్టూల్ ఉంటవి.

మెట్లకు అంటి గుమ్మం. ఎడమవైపున కిటికీ.

శంకరం, రత్తయ్య–

శంకరం టెన్నిస్‌ఆటకు పోయే మదరాసీ కుర్రవాడి వేషంలో ఉంటాడు.

రత్తయ్య – 20 సం.ల శాస్త్రవిద్యార్థి.

రత్తయ్య ముందు దోవతీస్తూ ఉంటాడు. శంకరం ఒక అడుగు వేసి, ఆగి, యింటివంక పరకాయించి చూసి, పేంట్ జేబులోనుంచి కర్చీఫ్ తీసుకుని...అంటీ అంటనట్టుగా ముఖం తుడుచుకుంటాడు.]

రత్తయ్య

(పక్కావాలుగా) దయచేయండి ... సం కోచిస్తారేం?

శంకరం

(మెట్లు ఎక్కి, కుర్చీ అరుగు వేపు ఓమారు చూసి, రుమాలుతో చాపదులుపుతాడు)

రత్తం

(గుమ్మంలో అడుగు వేసినవాడల్లా ఆగి ఆదుర్దాగా) ఆఁ...ఆఁ... అదేమిటి? — అక్కడ కూర్చుంటున్నారేం? రండి లోపలికి.

శంకరం

ఫరవాలేదు. ఇక్కడ చాలా బాగున్నది.

రత్తం

అలా కాదు. జామాత దశమగ్రహమని శాస్త్రం.

శంకరం

అయితే - పూజాపునస్కారాలు మొదలు పెడతావా ఏం? చెప్పు - ఏ మాటా! ఉడాయించేస్తాను.

రత్తం

ఎంతమాట - ఎంతమాట! (ఆగి) నా మనవి వినరూ?

శంకరం

ఏమిటోయ్? ఊరికే పరాయించ మోక. ఎక్కడ కూర్చుంటేనేం?

రత్తం

కాదు ... మమ్మల్ని అనుగ్రహించాలి. ఇవి కాళ్లు కాదు ... చేతులు. (తొందరలో ఒకటికి ఒకటి అచేసి, చేతులు పట్టుకుంటాడు)

శంకరం

(వింతమృగాన్ని చూసినట్టు చూసి, ఎకసక్కెంగా నవ్వుతూ) ఏలాగైనా, పండితుడవాడివను - మహా గొప్పవిషయం కనుక్కున్నావు! ఇదివరకు నాకూ అనుమానంగానే ఉంది, ఇవి కాళ్లా, చేతులా అని.

రత్తం

పొరపాటు. ఇదిగో, కాళ్లే పట్టుకుంటున్నాను.

శంకరం

సైఁ.

రత్తం

(తెల్లబోతాడు)

శంకరం

పట్టులో చూదాం అయినా, నీ కరమూలం దేనా.

(రత్తయ్య వంగి, బూట్సు పట్టుకుంటాడు.)

శంకరం

'చరణములే–రామ – నీకు చరణములే గతి యని నమ్మినవాడను రా' ఊఁ ... పాడవేమోయ్, అందిచ్చినా! ఓహో–మరచిపోయినా, మీ వేదపాఠశాలలో సంగీతం నేర్పరు కాబోలు! సరే కాని, కాలని, అనుమానం మోకాలన్నా కాకుండా బూట్ పట్టుకుంటావేం?

రత్తం

(అమాయికంగా) లేదండీ–పొరపాటు–సంగీతం రాదండీ!

శంకరం

నామాట విని, ఇకనుంచైనా నేర్చుకో, ఇలాటప్పుడు అక్కరకు వస్తుందా మరి;

అధమం నాలుగు తలుపుదగ్గర పాటలన్నా రాకపోతే పేచీవస్తుంది చూసు: ఇప్పుడు ఇబ్బంది లేదనుకో-సమయానికి నేను అదు కున్నాను గనుక సరిపోయింది.

రత్నం

బావగారు-పరిహాసం చేస్తున్నారు!

శంకరం

మీసాలు లేని సనాతనిష్టుతో పరిహాసం ఏమిటి? కావాలంటే అట్టహాసం చేస్తాను: (కుడికాలు జాపి) బూటు విప్పు, చూస్తా వేం, విప్పు-సుందర. (రత్తయ్య విప్పు తాడు. ఎడమకాలుకూడా అయినతరువాత) సాక్సు తీసేయి. జరఫ్‌గా పనిచేయకుండా అలా దిక్కులు చూస్తావేం? ఊఁ...ఏ కాలిది ఆబూట్‌లో పెట్టి, అయూల జాగ్రత్త గా ఉంచు. బస్. ఇలా రా, ఎదురుగుండా కూర్చో! అరె అదేమిటోయ్? శాసిపెట్టు చేసి, కొంచెం ధనాయించు. అదీ, రైట్! (కొంచెం ఉండి) ప్రతీది నేనే అందియ్యా లా? ఓ ఆశీర్వచనంపనస విసరరా!

రత్తయ్య

నాకు రావండి! కావాలంటే, శాకుంత లంలో శ్లోకాలు వినిపిస్తాను. చూశారూ, శకుంతలను అత్తవారింటికి పంపించబోతూ మహర్షి సెలవిస్తున్నాడు: (రాగం తీసి) శుశ్రూషస్వ...

శంకరం

(పతాకహస్తంతో) స్టాప్. అభిజ్ఞాన మంతా మనకీ తెలుసునుకాని—జావళీలు ఏమన్నా వచ్చునా ఇంకేమీ?

రత్నం

పానిదాన్ని నవకున్నారా ఏం?

శంకరం

చాలాదాకా ఉండే శాస్త్రుర్లగారికి! పోనీ-పరసుడనైనా ఫరవాలేదు:

రత్నం

(లేచి నిలుచుని)లోపలికి వెళ్లి మావాళ్ల తో చెప్పివస్తాను. (వెళ్లబోతాడు)

శంకరం

ఉండు. (కోటు విప్పుతూ) ఇది అలా ఆకుర్చీమీద విప్పివేయి. (రత్నం అలా చేస్తా డు) చూడు-ఇంతకూ, నీపంతం నీదేకాని-రాకరాక, ఎన్నడూ లేనిది, మన గృహం పావనంచేయబోతున్నాడుకదా, బావగారు, నోరు విడిచి అడిగాడుకూడాను, ఆరని మాట ఎందుకు తీసివేయాలి అనే అభిమానం, బంధుప్రేమ లేదేమోయ్ నీకు?

రత్నం

(ఆదుర్దాగా) ఏం-ఏంకావాలి చెప్పండి? అజ్ఞానంవల్ల, చిన్నతనంచేత, ఏమైనా అప రాధం చేసినట్టయితే మన్నించండి.

శంకరం

అయితే—కానీ.

రత్నం

ఏమిటి?

శంకరం

మళ్లా మొదలా?—పనస.

రత్నం

ఎక్కే! ఒట్టండీ! నాకు రాదు. మాకు ఆ ప్రసక్తే లేదు చూడండి.

శంకరం

ఏమో, నాకు నమ్మకంలేదు.

రత్నం

నిజమేనండీ. పోనీ, శాంతిపన్నం చద వనా?

శంకరం

ఓ, నిరభ్యంతరంగా.

రత్నం

ఓం...అ—శన్నో అస్తు ద్విపదే—శం చతుష్పదే...(నవ్వుతాడు)

శంకరం

బలే. బాగుందోయ్! నన్నుకాకుండా నిన్నుకూడా కలుపుకున్నావేం? శహబాష్!

రత్నం

(లేస్తూ) మీరు బస్తీవారు, ఇంగ్లీషు చదువూ-మీకు జవాబుచెప్పగలమా? పోనీ, లోపలికి రాకపోతేమానె, ఆకుర్చీలోనైనా విశ్రమించండి. అమ్మనూ, నాన్ననూ పిలు చుకువస్తాను.

శంకరం

అంతేనా?

రత్నం

ఏం?

శంకరం

ఇంకా ఇంట్లో జనాభా ఎవరూ లేరూ?

రత్నం

అంతే...మా మేనత్త శ్రీశైలం వెళ్లింది.

శంకరం

బ్రతికించింది! ఐనా జ్ఞాపకం తెచ్చుకో.

రత్నం

ఎవరూ లేరండీ!

శంకరం

నిజం?

రత్నం

ఆహాఁ.

శంకరం

(నివాలున లేచి) అయితే నేను వెళ్ళు తున్నాను.

రత్నం

ఆఁ...ఆఁ...అదేమిటి?

శంకరం

ఇంట్లో మీఅమ్మా నాన్నా మాత్రమే ఉంటే నేను వెళుతున్నానన్నమాట.

రత్నం

మా చెల్లెలుకూడా ఉంది.

శంకరం

ఆమాట ముందర చెప్పవేం మరి? మీ అమ్మా నాన్నా లేక ఎక్కడికి వెళ్తారు? ఆమె వంటయింట్లో - ఆయన దేవతార్చ

దగ్గరా! నాకు తెలుసునులే. మరే - మా చెల్లెలిని కొంచెం కాఫీచేసి తీసుకురమ్మను. అన్నట్టు... మీరు ఎవరూ కాఫీ త్రాగరు కాదూ?

రక్తం

మా చెల్లెలు త్రాగుతుంది. నాన్న అల వాటు చేసుకోమన్నాడు. ఏలాగూ మా యింటికి వస్తే తాగాలికదా అని —

శంకరం

ఏలాగైనా — ముసలివాళ్లు — వీళ్ల తప్పు లెయ్య ... అసాధ్యులోయ్!

రక్తం

ఓ క్షణంలో పట్టుకు వస్తాను.

శంకరం

నీ పెండ్లికి — బ్రహ్మచారిని — ఒంటి బ్రాహ్మణుడ్ని? మా గృహిణిని దయచేయ మను. భాషా ఏం లేదుకా?

(రక్తం లోపలికి వెళుతాడు. శంకరం సిగరెట్ ముట్టించి, ఒకనిమిషం కాల్చిన తరువాత —)

[బాల ప్రవేశిస్తుంది కుడివైపునుంచి. సినిమా వేషం - వయ్యారంతో —

అరుగుదగ్గరకు వచ్చి గొడుగు ముడిచి శంకరం ఉండటంవల్ల ముందు అడుగు వేయడానికి సందేహించి, చివు దగ్గుతుంది. తరువాత, గొడుగు మడిమెతో నేల మీద టకటకమనిపిస్తుంది.]

శంకరం

(అంతవరకూ పరధ్యానంలో ఈమె రాక గమనించనందువల్ల, పండడికి ఉలికి పడి, లేచి నిలుచుని) ఆఁ ... ఆఁ ...

బాల

కొంచెం తప్పుకుంటారా?

శంకరం

ఓ. దయచెయ్యండి: మామాను — ఆఁ ... ఇంట్లో వారందరూ మడికట్టుకుని లోపల ఉన్నారనుకుంటాను. కూర్చోండి. అలా, ఆ కుర్చీలో కూర్చోండి. నేను వెళ్లి ... మీరు వచ్చారని ... క్షమించాలి ... మీరు ఎవరో, నేను గుర్తుపట్టలేకుండా ఉన్నాను. మీ పరిచయభాగ్యం —

బాల

నన్ను ఎరిగి ఉండరనుకుంటాను మీరు. మిమ్మల్ని కూడా —

శంకరం సిగరెట్ ముట్టించి కాలుస్తూ పరధ్యానంగా ఉంటాడు.

శంకరం

నేను వీరి అల్లుణ్ని.

బాల

ఓహోఁ! అలాగా? అయితే మీరు మాకు చాలా సన్నిహితులు —

శంకరం

అలాగా? ఇవాళ నిజంగా సుదినం.

అవును. ఆరు సంవత్సరము లాయె వివాహమై—అంతేకాదూ? వాటికి నేను మీకు అత్తవారి యిల్లంటూ కనబడ్డది. మీరు ఎంత ఏమేన్నాలు చదివినా—

శంకరం

మీలాటి చక్కని చుక్కలు వరుస లాడటం మహాభాగ్యం. కాని, బంధుత్వం తెలుసుకోండి—

బాల

సరదాగా కుశలప్రశ్నలు చేసుకునేందుకు బంధుత్వం కావాలా?—బావగారూ?

శంకరం

(గ్రహించినట్లుగా) ఏమిటీ, మీరు — మా పినమామగారి—

బాల

కుమార్తెను అనుకుంటున్నారా?—కాదు

శంకరం

అయితే—

మీ బాల,— మీ హిందువులలో భార్య పేరు పలుకరు కాబోలును—మీ గృహిణి నావద్ద చదువుకుంటూన్నది.

శంకరం

మీరు—

ఊఁ-నేను మీ భార్యకు ఇంగ్లీషు చెపుతున్నాను.

శంకరం

చాలా సంతోషం—శుభవార్త!

బాల

ఏం శుభవార్త! మీరు ఏమనుకున్నా సరే - మనసువిడిచి చెప్పుతున్నాను: జ్యోత్తిగా అర్థం శుభం తెలియకుండా ఏం చెంపకమండీ, మీ అత్తమామలవి ?

శంకరం

ఏవీ ?

బాల

ఇన్ని సంవత్సరాలనుంచి — నేను ఈ ఊరు వచ్చి మూడేళ్లయింది, ఇన్నాళ్లనుంచీ — తులసి పూజ మానిపించలేకపోయినాను.

శంకరం

పోనీయండి. పూర్వాచారాలు కూడా ఆదరించవలసిందే!

బాల

నేను కాదనను. కాని, నా బాధ్యత కూడా, చూడండి మరి: మీరు... ఏ గొప్ప హోదాలోనో పట్నంలో ఉంటే—మీ యిల్లు దిద్దడానికి తగిపోయేటట్టు తయారు కావాలా, వద్దా? ఈ తులసిపూజలు అక్కరకు వస్తాయా?

శంకరం

అవును.

బాల

ఇంగ్లీషుపాఠం చదవమంటే కలాయిస్తుందికాని...పూజలూ, కల్పాలూ బట్టి పెట్టమంటే విసుగూ విరామం లేదు. నేనూ చూస్తున్నాను: ఇంకా నాలుగు రోజులు పోయినతరువాత, నావల్ల కాదని చెప్పేస్తాను.

శంకరం

అలాకాదు - నాకోసమని మీరు కొంచెం ఓర్పుతో ఉండండి. ఏమీ అంటక పోతే, ఆ అమ్మాయి దురదృష్టం.

బాల

లాభంలేదు.

శంకరం

అయితే, నాకూ లాభంలేదు.

బాల

అదేమిటి ?

శంకరం

ఈ పల్లెటూరి శైలును తీసుకువెళ్లి నేను ఏం చేసుకోను ?

బాల

ఏం చేస్తారు? పువ్వుల్లో పెట్టి పూజించుకోండి ?

శంకరం

పూజిస్తాను! (లేటాలున ఆమె చేతులు పట్టుకుని) నన్ను అనుగ్రహిస్తే—

బాల

ఊఁ-వదలండి. (విదిలించుకుని) ఇదా మీ మర్యాద?— పెద్దమనుష్యులుకదా, మా శిష్యురాలి పెనిమిటికదా అని—

శంకరం

దాని మాట ఇక ఎత్తవద్దు.

బాల

మీమాటలు విచిత్రంగా ఉన్నాయి. ఎవరన్నా వింటే—

శంకరం

వినసీయండి, నాకేమీ భయం లేదు. మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తున్నానని—

బాల

భలే! పదినిమిషాలముందు నేనెవరో తెలియదు. ఇప్పుడుమాత్రం... పోనీ, పేరైనా అడిగారు కాదేం?

సినిమాస్టార్ వేషం- వయ్యారంతో బాల ప్రవేశించి, గొడుగు మడిమెతో నేల మీద టకటక మనిపిస్తుంది.

శంకరం

ట్రూలవ్‌కు ఊరూ పేరూ, కులం గోత్రం—

బాల

అక్కరలేదేం? మీరు ప్రేమించే పిల్లకు పెళ్లి ఇదివరకే అయివుంటే?

శంకరం

ఏమిటీ? ఆమాట ముందుగానే చెప్పారు కాదేం?

బాల

మీరు వినిపించుకోందే ఏంచేయనూ? నన్ను మాటాడనిస్తేనా ?

శంకరం

అయినా, నాకు అభ్యంతరం లేదు.

బాల

బాగుంది!

శంకరం

డార్లింగ్!

బాల

(సిగ్గును అభినయిస్తుంది)

శంకరం

మైడియర్...! (కౌగలించుకోబోతాడు)

బాల

వద్దు వద్దు, ఎవరన్నా చూస్తారు.

శంకరం

ఇంకా భయం ఎందుకూ?

బాల

ఏమన్నా ఉందా! నడివీథిలో పట్టపగలు—

శంకరం

అయితేనేం?

బాల

ఏమీ లేదు. నాకు టైం అయిపోతూంది, ఇంటిదగ్గర కనిపెట్టుకుని ఉంటారు.

శంకరం

ఎవరు?

బాల

ఎవరున్నారు! ఇంటాయనా, పిల్లలూ.

శంకరం

(ఆశ్చర్యంతో) పిల్లలా?

బాల

అవును. ఎందుకింత ఆశ్చర్యం?... ఒక ఆడపిల్ల, ఒక మొగపిల్లవాడూ.

శంకరం

(విభ్రమంతో) కాదు — కాదు. అంతా అబద్ధం.

బాల

(సమీపించి) అరవంలో కాదు అంటే (ఆతని చెవి పట్టుకుని) ప్రేమించినందుకు ప్రెజెంట్ (చెంపమీద అలా అంటుంది)

శంకరం

హాఁ... ఏమిటి ఈ —

బాల

ఏమిటి ఈ ఆగడం?... ప్రేమంటే మరేమిటి?... అందులో పెళ్లైన పిల్లను— పిల్లల తల్లిని — ప్రేమకు అడ్డులేదు కామా? అందుచేత మీ నోటికి కొంచెం అడ్డువేశాను. (శంకరం దిగాలుపడి చూస్తుంటాడు) ప్రేమించారు కామా పాపం!— అబ్బ! ధన్యాస్మి — నాకు మనసు నిలవడం లేదు. ఈ శుభవార్త మీ అత్త మామలకూ, మీ భార్యకూ చెప్పివేయనా? తరువాత మన మిద్దరం — 'మల్లెపూల తెప్పమీద తేలిపోదాం' (పాడుతూ పరుగెత్తుకు పోతుంది)

శంకరం

చచ్చానురా భగవంతుడా!

[లేచి, కోటు తీసుకుని భుజం మీద వేసుకుని, గబ గబ సాక్సు తొడుక్కునే ప్రయత్నంలో ఉండగా పున్నమ్మ ప్రవేశిస్తుంది.]

పున్నమ్మ

ఏం నాయనా, అందరూ క్షేమమా?

శంకరం

ఆఁ.

పున్నమ్మ

సెలవలు యిచ్చారా, కాలేజీకి?

శంకరం

ఊఁ.

పున్నమ్మ

మా పుణ్యం బాగున్నది. ఏం పాపం చేశాం చెప్పు బాబూ - పెళ్లైననాటినుంచీ మాగడప తొక్కావుకాదు? మళ్లా తిరిగన్నా చూడలేదు?

శంకరం

తీరుబడి లేదండీ.

పున్నమ్మ

అవునులే! ఇంతకూ—పిల్ల నిచ్చుకున్న తరువాత నీవు ఏమిచేసినా చెల్లుతుంది.

[శర్మ ప్రవేశం]

శర్మ

ఏమోయ్—

శంకరం

(లేచి నమస్కరిస్తాడు)

శర్మ

సూర్య నమస్కారాలు చేసుకుంటున్నాను. అప్పుడే మొదలుపెట్టాను. ఇంతలో అబ్బిగాడు వచ్చి చెప్పాడు. ఇవాళ సుదినం నాయనా. కూర్చో, అదేమిటి, నుంచుంటా వెందుకు?

శంకరం

క్షమించాలి: యింటిదగ్గిర తొందరపని ఉన్నది. మరచిపోయి వచ్చాను. వెళ్లి మళ్లా ఒకటి రెండు రోజులలో—

శర్మ

సరే నీ యిష్టం.

పున్నమ్మ

అదేమిటండీ, పండగపూటా వచ్చిన అతిథ్ని వెళ్లమంటారు? బాగుంది పోయింది లెండి!... అంత మించిపోయే పనేముచ్చింది? ఉత్తరం వ్రాసి వెయ్యి.

శంకరం

వీలు లేదండీ. వెళ్లితీరాలి.

శర్మ

సరే, భోజనం చేసి తరువాత సంగతి చూసుకుందాము. ఇప్పుడు బస్ ఏలాగూ దొరకదు.

శంకరం

పోనీ, నడిచిపోతాను.

శర్మ

ఇరవైమైళ్లు!

శంకరం

అయితేనేం? వెళ్లక తప్పదు.

[రత్నం వస్తాడు]

రత్నం

ఎక్కడికండీ?

శర్మ

మీ బావ వెళ్లిపోవా లంటున్నాడు.

రత్తం

మహా బాగున్నది! వచ్చినంతసేపు పట్ట లేదు! మీరు ఎప్పుడు వస్తారా అని మేము కళ్లు కాయలు కాచేట్టు ఎదురుచూస్తూన్నాం ఇన్నాళ్లనుంచీ. మావల్ల ఏం అపరాధం వచ్చింది, చెప్పండి?

శంకరం

లేదు, నాదే అపరాధం.

శర్మ

అదేమిటోయ్?

శంకరం

అవును, బుద్ధి తెలియకముందు పెళ్లిచేసుకోవడం.

పున్నమ్మ

ఆఁ ఆఁ!

శంకరం

ప్రేమించని పిల్లతో జీవిత మంతా గడపడం.

పున్నమ్మ

ఊరుకో నాయనా! ఎండపడివచ్చినట్టున్నావు, పైత్యించింది. (పెనిమిటితో) కొంత అల్లంరసం తీసియిస్తే?

శర్మ

తీసుకురా. (పున్నమ్మ వెళ్లిపోతుంది) కొంచెంసేపు పడుకుంటావా ఏమిటి?

రత్తం

కాఫీ చల్లారిపోతూన్నదేమో?

శంకరం

(ఆత్రుతతో) ఏదీ?

రత్తం

లోపలికి రండి. నేను తెస్తే పనికి రాదన్నారు కామా?

శంకరం

నేను రాను, నీవే తీసుకురా.

రత్తం

పోనీ, అమ్మాయినే ఇక్కడకు పట్టుకు రమ్మంటాను.

శంకరం

వద్దు. (లేచి నిలుచుని) మామగారూ — ఊహుఁ-మిమ్మల్ని అలా సంబోధించడానికి వీలులేదు, శర్మగారూ, నేను చెప్పే విషయం అపార్థం చేసుకోకుండా వినాలి.

శర్మ

అంతా వింతగా ఉంది నీ వాలకం!

శంకరం

ఉండవచ్చును. కాని, మీ అమ్మాయి మీద నాకు ప్రేమ లేదు.

శర్మ

ఎన్నాళ్లనుంచి?

రత్తం

ఇంతకు ముందుకూడా బాగానే మాటాడారండీ నాన్నగారూ! కాఫీ కావా లన్నారు. నేను లోపలికి వెళ్లివచ్చే అంతలో ఏదో మునిగింది.

శంకరం

నేను—నేను మరో అమ్మాయిని ప్రేమిస్తూన్నాను.

శర్మ

ఎక్కడ? (శంకరం ఊరుకుంటాడు) ఏ ఊళ్లో? ఆ అమ్మాయి పేరేమిటి?

శంకరం

అవన్నీ మీకు ఎందుకూ?

శర్మ

విని సంతోషిద్దామని. అల్లుడు యింత ఘనకార్యం చేస్తున్నప్పుడు—

శంకరం

క్షమించండి. నేను మీ అమ్మాయికి అన్యాయం చేయడం లేదు. ఆమె కూడా మరొకరిని వివాహమాడి—

శర్మ

(ఘాటుదుగా) ఏమన్నావు? — ఒళ్లు దగ్గర పెట్టుకునే మాట్లాడుతున్నావా? - అల్లుడవు కనుక ఏమన్నా చెల్లుతుందని యీ పుండాకోర వేషం వేస్తున్నావేం? ఓహోఁ! ఇదా నీయింగ్లీషు చదువు? ఛా! సహస్ర గాయత్రి చేసుకుంటేనేకాని నిన్ను చూసిన పాపం పోదు. (వెళ్లిపోతాడు)

రత్తం

ఏం బావగారూ, ఏమిటి యీ నాటకం?

శంకరం

నీకు అర్థం కాదోయ్.

పున్నమ్మ

(అల్లపురసం పట్టుకు దగ్గరకువచ్చి) ఇంద నాయనా — కళ్లుమూసుకు ఒక్కగుక్క వేయి.

రత్తం

అక్కడ పెట్టి వెళ్లవమ్మా నీవు.

పున్నమ్మ

పోనీ - ఆచార్యులుగారికైనా పిలుచుకు రారా అబ్బాయి.

రత్తం

వెళ్లవమ్మా బాబూ —

పున్నమ్మ

సంగతేమీ కనుక్కోకుండా నన్ను వెళ్లమంటా వేమిటిరా? ఏ మందో మాకో—

రత్తం

ముందు వెళ్లవమ్మా —

పున్నమ్మ

సరే, నాకెందుకు నాయనా. మీ మీ యిష్టం. (వెళుతుంది)

రత్తం

ఏం బావగారూ, అరుగుమీద కూర్చుని అల్లపురసం తాగుతారా, లోపలికి వచ్చి—

[లోపలనుంచి బాల]

అన్నయ్యా! కాఫీ చల్లారిపోతున్నది.

రక్తం

ఇంకేం, అదుగో పిలుపుకూడా వచ్చింది- ఇక లేవండి. ఇప్పటి ఆడపిల్లలకు సిగ్గూ బిడియం లేదు బొత్తిగాను.

శంకరం

ఎవ రా పిలిచింది?

రక్తం

ఎవరో చెప్పుకోండి. లోపల మా అమ్మ, నాన్న, చెల్లెలు ఉన్నారు. వీరిలో ఎవరికి అన్నయ్యను నేను ?

శంకరం

ఇంకా ఎవరూ లేరూ ?

రక్తం

ఎవరు కావాలి ?

శంకరం

అది కాదోయ్ — మరి, మీ చెల్లెలు యింగ్లీషు చదువుకుంటున్నదా ?

రక్తం

తప్పుతుందా బాబూ మీ ఆజ్ఞ? యింగ్లీషేమిటి, ఫేలగొట్టేస్తూంటేను !

శంకరం

ఎవరు చెపుతున్నారు ?

రక్తం

అన్నీ కొత్తే మీకు. మొదటినుంచీ ఆ మిషనరీదొరసానే చెపుతూంది. ఏం ?

శంకరం

ఏమీ లేదులే. ఇంకో కొత్తమేస్టరుని పెట్టారేమోనని అడిగాను. దొరసానంటే -

రక్తం

దొరసానంటే, తెల్లదొరసాని—

శంకరం

నిజం!

రక్తం

వాళ్లయిల్లు బంగారంగానూ! తెల్ల వాళ్లు మహా తెలివైనవాళ్లండీ! మా అమ్మాయి ఎంత మారిపోయిం దనుకున్నారు? ఆ మాటలు, ఆ నడకలు, ఆ కట్టూ, ఆబొట్టూ, మీరు పట్నంనుంచి పంపిన – ఆవేమిటీ, పీలికలు, ఆఁ–రిబ్బన్లు—సినిమాలో వేషం లాగా ఉందండీ. అయినా తినబోతూ భక్ష్యాల రుచి అడిగినట్లు — మీ భార్య చక్కదనాన్ని నేను అభివర్ణించాలా ? మాఘుడు చెప్పినట్లు –

శంకరం

ఉండవోయ్ గొడవ! అయితే, దొరసాని యిక్కడికి వచ్చి చెపుతుందా —

రక్తం

ఇంకా నయం! అమ్మ, నాన్న మ్లేచ్ఛుల్ని యింట్లోకి రానిస్తారా ? అమ్మాయి వెళ్లి చదువుకుని వస్తుంది.

(లోపలనుంచి మళ్లా) అన్నయ్యా!

శంకరం

ఎవరోయ్?

రక్తం

(నవ్వుతూ) చెప్పుకోండి.

శంకరం

ఇప్పుడు లోపలికి వెళ్లిన ఆమె గొంతు మాదిరిగా ఉందే!

రక్తం

ఎప్పుడు?

శంకరం

ఇంతకుముందు.

రక్తం

ఇంతకుముందు ఎవరు వచ్చారు? ఆహా, అవును, (నవ్వుతూ) నిజమే.

శంకరం

నిజమే?

రక్తం

ఆఁ.

శంకరం

అయితే, మీ చెల్లెలు అంటావేం?

రక్తం

పోనీ, కాదులెండి, మీ గృహిణి.

శంకరం

అబద్ధం.

రక్తం

నమ్మకపోతే మానిరి. ముందు కాఫీ తీసుకోరూ. ఈపాటికి చప్పగా చల్లారిపోయిఉంటుంది.

శంకరం

కాఫీ వద్దు, గీఫీవద్దు! అంతా గొడవగా ఉన్నది.

రక్తం

ఏమీ లేదు. (లోపలికి చూసి)అమ్మాయి, కాఫీ యిక్కడికే తీసుకురా అమ్మా! బావగారు కూర్చున్నచోటునుంచి కదలడం లేదు. రా అమ్మా! పరవాలేదు. (తాను నిలుచుంటాడు)

[బాల ప్రవేశిస్తుంది]

శంకరం

(అదిరిపడి) నీవా?

రక్తం

చూసి ఆరేళ్లయినా చప్పున గుర్తు పట్టే లారే బావగారు! ఎంతపెద్దా, యింగ్లీషు చదువుకున్నవాళ్లాయెను!

శంకరం

ఊరుకో, పిచ్చివాగుడు వాగక! ఆరేళ్లేమిటి నీ మొగం —

బాల

(నెమ్మదిగా) ఆరునిమిషాలు కాలేదు.

రక్తం

ఆరునిమిషాలా ? దంపతు లిద్దరికీ మతి పోయినట్లుందే ?

శంకరం

నీ బ్రహ్మచారిచేష్టలు –

రక్తం

నా కెందుకు బాబూ — పుణ్యమా పురుషార్థమా, మిమ్మల్ని కనిపెట్టుకు కూర్చుంటే — 'దంపతో[illegible] ఏవచ' అన్నారు.

పోయి, మాధ్యాహ్నికం చేసుకుంటాను. (నిష్క్రమణం)

శంకరం

దయచేయండి పంతులమ్మగారూ, యింగ్లీషు చదివినవారికి మొగమాటం ఎందుకూ? మీ పిల్లలు కులాసాగా ఉన్నారా?

బాల

ఉన్నారు.

శంకరం

ఏం చేస్తున్నారు?

బాల

(నవ్వుతూ) మొగపిల్లవాడు వేదపారాయణ చేసుకుంటున్నాడు. ఆడపిల్ల (విరగబడుతూ) పులుసులో తిరగబోత వేస్తున్నది.

శంకరం

యూ సిల్లీ డార్లింగ్!

బాల

పంతులమ్మను పిలుస్తాను. (రెండు అడుగులు వెనక్కి వేస్తుంది)

పున్నమ్మ

(సమ్మంలోనుంచి) ఏమే అమ్మాయ్ — కాఫీ ... (తొంగిచూసి) పరి పరి. మీ యిల్లు బంగారంగానూ! (లోపలికి పోతుంది)

శంకరం

(బాలను చెయిపట్టుకు లాగుతాడు)

బాల

ఊఁ—మోటదనం.-

(శంకరం కౌగలించుకుని ఉండగా శర్మ బయటికి వస్తాడు: చూసి తలుపు చెఖేలువ వేసుకుంటాడు)

బాల

అమ్మో! నాన్న చూశాడు బాబోయ్! (విదిలించుకుని, పక్కకు పరుగెత్తుతుంది)

రత్తం

(ప్రవేశించి) కాఫీ త్రాగినట్లు లేదే (అందిస్తూ) తీసుకోండి: అరె! చప్పగా చల్లారిపోయింది, మంచినీళ్లలాగ—

శంకరం

వద్దులేస్తూ.

రత్తం

అవును—కడుపునిండిన బేరం.

శంకరం

(కొట్టబోతూ) శతమర్కటః అనిపిస్తున్నావు!

రత్తం

(తప్పించుకుని) మీరు చివరకు యిచ్చేది యిదే కాదూ, బహుమతులు! నాన్న కనిపెట్టుకుని ఉన్నాడు. రండి లోపలికి.

[తెర]